

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

2. De Materia Simoniae, Merce & Pretio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

h. r. n. 75. Est Juris Divini & Naturalis. Sumitur ex *can. si quis objecerit 7. & can. seq. caus. 1. q. 3.* in quo utroque habentur hæc formalia: *quiquis horum alterum vendit, sine quo nec alterum provenit, neutrum invenditum derelinquit*: ergo, quando duo, à vendente inseparabiliter, annexa sunt, & unum eorum venditur, etiam alterum venditur: sed jus percipiendi redditus temporales beneficii, decimas &c. est annexum officio spirituali auctoritate Ecclesiastica, & quidem inseparabiliter, ita ut vendens, & inferior Papà hanc annexionem tollere nequeat: ergo, si quis vendat jus percipiendi redditus temporales, decimas &c. adhuc annexum officio spirituali & obligationi ac juri functiones spirituales exercendi, etiam vendit istud officium ac jus spirituale: atqui vendere jus vel rem spiritualement est Simonia Juris Divini: ergo. Contrarium tenent Jul. Clar. Less. *de I. & I. l. 2. c. 35. n. 26.* (quamvis iste *n. 18. præced.* videatur tenere nostram sententiam) Esparza *Curs. Theol. l. 8. q. 47. de Virt. Just. ad 4.* Carden. *in Crisi dissert. 27. c. 1. n. 6.* Quorum objectiones facile solves, si diligenter distinguas inter sensum compositum & divisum, quod scilicet stante compositione & annexione rei spiritualis cum temporali committatur Simonia Juris Divini, non verò, postquam divisio & separatio spiritualis à temporali legitimè auctoritate jam facta est.

§. II.

De Materia Simoniae, nimirum tam Merce, quam Pretio Simoniaco.

10 Sciendum 1. loquendo de Simonia Juris Naturalis, de qua ferè sola & unicè agimus, ad illam necessariò requiri rem spiritualement vel spirituali annexam, quæ *Mercedem* constituit in hac impia mercatura, & simul rem temporalem, quæ locum & rationem *Pretii* obtinet. Utraque res, tam spiritualis quam temporalis, *materia* est, circa quam versatur animus & conventio Simoniaca, dum una æquiparatur vel commutatur cum altera.

11 Sc. 2. per spirituale, quod est merx Simoniaca, hic non intelligi omne id, quod est expers corporis, uti est DEus, Angeli, anima rationalis, fama, jus venandi &c. sed id, quod simul est aliquo modo supernaturale, vel ad DEI honorem, aut ad spiritualement animarum salutem ordinatum: cujusmodi sunt in triplici classe; nam 1. aliqua sunt spiritualia *formaliter*, intrinsecè, & quoad essentiam suam, uti gratia sanctificans, gratia gratis datæ, dona Spiritus S. virtutes tum Theologicæ tum Morales divinitus infusæ. 2. alia sunt spiritualia *causaliter*, quia sunt causa bonorum supernaturalium, & prioris generis spiritualium donorum, uti Sacramenta, potestas, jurisdictio, & officia Ecclesiastica, utpote ordinata ad producendum effectum

supernaturalem & spiritualement, item confessiones, benedictiones aquæ, numismatum temporum &c. 3. quædam sunt spiritualia *effectivè*, ut ita loquar, seu sunt effectus causæ spiritualis, v. g. gratia vel alterius doni spiritualis, aut officii ac potestatis spiritualis, uti sunt actus virtutum & operationes sanctæ, functiones sacrae, item baptizare, officia Divina celebrare, verbum DEI prædicare, prophetare, miracula facere &c. Alia denique sunt spiritualia vel sacra per annexionem. Et hinc per spirituale annexum intelligitur quidem aliquid in se temporale, & non spirituale, quod tamen rei, juri, vel officio spirituali vel DEI, vel Ecclesiæ ordinatione est annexum, vel sibi conjunctum habet aliquid spirituale; quod rursus tripliciter fieri potest 1. *antecedenter*, si nempe talis res in se non spiritualis tanquam causa vel aliquid præsuppositum ordinatur ad aliquid spirituale, seu sacratum vel benedictum in ordine ad aliquid spirituale, uti Sacramenta, & ceremoniæ sacrae, res consecrata vel benedicta, v. g. templa, altaria, calices, paramenta, paramenta & vestes sacrae, quæ ordinantur ad sacrificium, rosaria, quæ ad preces, numismata, quæ ad devotionem, ius patronatus, jus eligendi, imò ipsa electio, collatio &c. beneficii, quæ referuntur ad beneficium & officium Ecclesiasticum. 2. *concomitantè*, si spiritualibus intrinsecè est conjuncta, ut labor corporis, & omnis actio, quæ necessariò suscipitur & fit in Sacrificio Missæ, administratione Sacramentorum & divinorum officiorum, in prædicatione Verbi Divini &c. 3. *consequentè*, si nimirum velut effectus præsupponit causam spiritualement, uti sunt oblationes, decimæ, beneficia Ecclesiastica, quatenus sunt jus percipiendi res & fructus temporales; quia hoc jus præsupponit & respicit officium spirituale. De his rebus, quas inter spirituales vel spiritualia annexas recensuimus, ponemus varias Assertiones, dilatis tamen quibusdam ad §. 4. ubi referemus quasdam Simonias in specie.

Sc. 3. Nomine pretii Simoniaci non solum venire pecuniam, uti tamen venit in emptione-venditione, sed quancunque rem temporalem, pecunià æstimabilem, vel quæ affert utilitatem temporalem. Sape vocantur *munus*, non prout hæc vox denotat vel donum gratuitum vel officium, sed prout significat onus, vel obligationem alicui impositam. Hoc pretium vel *Munus* est triplex, nempe *munus à manu*, per quod intelligitur pecunia, vel quacunque res corporea vel incorporea, pecunià æstimabilis ut contradistincta à precibus, & aliis, quæ fiunt per officium linguæ, atque à *servitio*; *munus à lingua*, per quod intelliguntur preces, intercessiones, laudes, recommendationes &c. factæ ex pacto vel intentione obligandi aliquem ad obtinendum per & propter illas aliquid spirituale: & *munus à obsequio*, per quod intelliguntur servitia temporalia, uti famulatus, negotii gestio, rerum administratio

nistratio &c. ordinata ad obtinendum ex pacto, vel obligatione, pro illis spiritualibus. Atque hinc notandum, ad constituendam Simoniam non sufficere, si quis alteri det aut promittat pecunias vel aliam rem temporalem, interponat preces, exhibeat servitia, nisi ista habeant rationem pretii, h. e. nisi id faciat ea intentione vel pacto, ut alter illorum intuitu obligetur ad dandum spirituale, vel vicissim nisi detur spirituale cum pacto, vel saltem animo obligandi alterum, ut intuitu spiritualis det temporale, & non ex alio titulo: dare enim temporale pro spirituali, & spirituale pro temporali, pari passu ambulant, & eadem in utroque est turpitudine. Quia autem mente datum vel promissum sit temporale, an gratis, an vero ex pacto, vel intentione obligandi alterum ad reddendum spirituale, pro foro externo juxta c. 18. b. 7. ex tribus maxime colligi potest, si dubium sit 1. ex qualitate dantis & accipientis; nam si sint consanguinei, vel speciales amici, vel valde honesti, praesumitur donatio gratuita. 2. ex quantitate rei temporalis; nam si haec est modica vel absolute vel respectu dantis, non censetur data tanquam pretium pro re tam praestanti, uti est res spiritualis, sed donata potius. 3. ex tempore largitionis; nam si munus antecedit, vel immediate sequatur collationem rei spiritualis, non facile praesumitur ex liberalitate; sed ex pacto vel obligatione datum, adeoque per Simoniam; si vero ex intervallo sequatur, praesumitur ex liberalitate vel gratitudine datum. Ponemus hic etiam de quibusdam casibus circa pretium Simoniacum quasdam conclusiones, alias autem differemus ad 3. de Pacto Simoniaci.

13 Dico 1. Simoniacum foret velle vendere vel emere res, quas diximus esse intrinsece, vel causative, vel effective spirituales. Communis omnium Catholicorum, fundata tum in Jure Naturali, tum in Positivo c. 1. 8. 9. 10. 14. &c. h. t. cum concordantiis.

Oppones 1. In Sacramentis, quas diximus esse res causative spirituales, datur materia, v. g. panis & vinum in Eucharistia, quae sine Simonia emi & vendi possunt: ergo pars Sacramentorum emitur & venditur sine Simonia. 2. Sacramenta consistunt in actionibus naturalibus; sed emere vel vendere actiones naturales non est Simoniacum. Gl. in c. 9. cit. v. benedictionibus asserit, licitum esse pro Matrimonio aliquid temporale dare vel recipere. 3. In Matrimonio sine vitio Simoniae accipitur dos, donatio propter nuptias &c. quae sunt aliquid temporale: sed Matrimonium est Sacramentum: ergo. 4. ad 1. Materia remota Sacramentorum, si aliunde non sit benedicta, uti benedictum est chrysmum pro Confirmatione, & oleum pro Extrema Unctione, nihil habet spiritualitatis, uti panis & vinum, & ideo venditionem non respuit: materia tamen proxima, seu actio, per quam applicatur materia remota, item pronuntiatio formae seu verborum, per quas conficitur Sacramen-

Lib. V. R. P. VIII Pichler.

mentum, pretium temporale non admittunt; quod proin peti vel dari pro ipsis sine Simonia nequit. Ad 2. Illae actiones non sunt naturales, sed supernaturales; quia ex institutione Christi ordinatae ad conferendam gratiam supernaturalem. Glossa erravit, dum credit, in Matrimonio non conferri gratiam supernaturalem. Etiam benedictio nuptialis non admittit pretium, quia ordinatur ad conferenda dona spiritualia. Adde, quod talis benedictio sit actus Ordinis Clericalis, item Sacramentale, transiens licet, seu consistens in actione transeunte. Ad 3. Ejusmodi temporalia non dantur vel accipiuntur pro ipso Matrimonio, ut est Sacramentum, sed in ordine ad sustinenda Matrimonii onera, vel in ordine ad compensandum aliquem defectum, v. g. ignobilitatem ex parte unius; cum enim Matrimonium sit etiam contractus civilis, non abhorret compensationem pecuniariam, etiam postquam ad rationem Sacramenti elevatum est, cum retineat naturam contractus.

Dico 2. Simoniacum pariter est temporale 14 tanquam pretium dare vel accipere pro administratione Sacramentorum. 2. etiam pro labore, quem vocavimus intrinsecum. 3. imò pro collatione Ordinum Clericalium, etiam primae Tonsurae tantum, pro litteris dimissorialibus, & pro examine Clericorum in Concursu pro beneficio Parochiali, nec sponte oblatum licet accipere. Pars 1. claret tum ex c. 9. cit. & c. 42. eod. tum ex natura Simoniae. Aliud est, si non tanquam pretium, sed tanquam stipendium sustentationis, de quo infra, exigatur vel detur. Pars 2. quam ut indubitatum tenet Suar. l. 4. c. 21. n. 15. 18. Gutierrez, Wagnereck &c. inde colligitur, quod talis labor vel sit ipsa functio sacra, & spiritualis, vel ab ea inseparabilis, & concomitanter spirituali annexus, nec habens ullam estimationem, ab ipsa administratione Sacramentorum distinctam. Neque placet distinctio Laymanni lib. 4. tr. 10. c. ult. n. 41. ubi differentiam facit inter laborem secundum rationem specificam, & quoad hunc nobiscum sentit, ac inter laborem secundum rationem genericam spectatum, sub qua ratione admittit remunerationem temporalem. Hoc nos postea admitemus de labore extrinseco. Pars 3. quoad collationem Ordinum & litteras dimissoriales habetur in Trid. s. 21. c. 1. de reform. ubi quoad has correxit c. 18. & c. 30. h. t. permittentia accipi sponte oblata; Notariis tamen & litterarum expeditoribus, aliunde salarium non habentibus, indulgit decimam partem unius aurei accipere. Sed hac Tridentini dispositio non ubique est recepta. Quoad examen habetur pariter in Trid. s. 24. c. 18. de ref. ubi vetat aliquid accipi sponte oblatum etiam post examen.

Quaeres, utrum haec munus sponte 15 oblatorum, & primum post rem vel actionem jam datam, vel exhibitam, subsequuta acceptatio sit peccatum Simoniae, vel tantum.

D d

tum avaritiæ aut inobedientiæ? R. cum communi contra Less. Palaum, Gibal. esse Simoniam; quia ex una parte est sacrilegium, eò quod Ecclesia hanc receptionem prohibuerit ex motivo Religionis, & ob reverentiam rerum sacrarum, sicut Sacrilegium committit, qui contra prohibitionem Ecclesiæ non jejunos sumit Eucharistiam: ex altera verò parte, ut ait Suar. c. 49. n. 6. hoc sacrilegium non pertinet ad aliam speciem, quam ad Simoniam, eùm Ecclesia hanc munus largitionem & acceptionem non quomodocunque intuitu Religionis prohibuerit, sed quia habet speciem commutationis rei spiritualis pro temporali. Quamvis non sit vera, sed tantum apparens vel præsumpta venditio rei spiritualis, vera tamen est Simonia Juris Ecclesiastici tantum, utpote hujus sacrilega transgressio. Neque dicas, nihil interesse, utrùm dicatur peccatum Simonie Juris Ecclesiastici, vel inobedientia &c. quia refert plurimum; si enim est Simonia, incurritur privatio beneficiorum, obligatio restituendi, & aliæ pœnæ in Simoniacos constitutæ.

- 16 Dico 3. Simoniacum itidem est accipere vel dare pretium temporale pro officiis divinis, uti sunt Horæ Canonicæ, Litaniz, & aliæ orationes publicæ vel in choro decantatæ, vel in Processionibus aut privatim recitatæ. Idem est de prædicatione Verbi Divini, & orationibus privatis. 2. pro jurisdictione Ecclesiastica, aut ejus concessione. 3. pro actibus ejusdem jurisdictionis tum fori interni, ut est audire confessiones, absolvere à peccatis, aut censuris, delegare potestatem audiendi Confessiones, vel absolvendi: tum externi, uti est dispensare in voto vel juramento pro foro externo, dare Indulgentias, dispensare in impedimentis Ordinum, Matrimoniorum, in Legibus, confirmare Electiones, instituere in beneficiis &c. qui sunt actus jurisdictionis voluntariæ, item ferre censuras, vel alias pœnas Ecclesiasticas infligere. Pars 1. clara est ex c. 2. h. t. & hac ratione, quia hæc ministeria & officia principaliter ordinata sunt, & tendunt ad supernaturales gratias ac dona spiritualia consequenda. Pars 2. ex c. cit. & c. 8. c. 38. eod. quippe jurisdictio Ecclesiastica tam ex parte principii, nempe DEI Authoris supernaturalium, quam ex parte finis, qui est utilitas & salus supernaturalis animarum, spiritualis est. Pars 3. ex c. 9. 14. 21. 24. 36. & c. h. t. c. 10. de Vir. & honest. Siquidem jurisdictionis Ecclesiasticæ actus supponit principium spirituale, & tendit ad finem supernaturalem non minus ac exercitium & actus Ordinis Sacramentalis.

- 17 Oppones 1. Canonici pro Officiis Divinis & frequentatione Chori accipiunt Distributiones quotidianas. Religiosi munera temporalia pro suis orationibus, Clerici pro concionibus pecunias &c. & nemo ipsos damnat Simoniz. 2. Romæ venduntur officia, quibus annexa est jurisdictio Eccle-

siastica, uti officium Prædis Cameræ, Vice-Cancellariatus &c. ergo & jurisdictio Ecclesiastica, utpote annexa, vendi potest licite. 3. In Curia Romana stylus habet, ut pro dispensationibus forum externum spectantibus solvatur summa pecuniaria, & quandoque magna: ergo pro actu jurisdictionis Ecclesiasticæ fori externi recte exigi potest munus temporale. 4. Si exercitium jurisdictionis Ecclesiasticæ est materia Simoniz, tunc Judex Ecclesiasticus, coram quo agitur causa mere temporalis, committet Simoniam, si aliquod munus temporale accipit: sed hoc est falsum; ergo. 5. Si pro actu jurisdictionis Ecclesiasticæ pretium accipere est Simoniacum, tunc erit quoque, si accipiat pro omissione talis actus: aequi hoc iterum est falsum. R. ad 1. Illi excusantur à Simonia; quia temporale non accipiunt tanquam pretium officii spiritualis, sed vel tanquam stipendium sustentationis, vel tanquam elemosynam. Ad 2. Illa officia venduntur solum quoad emolumenta temporalia, & ad administrationem politicam, non quoad jurisdictionem spirituales, quæ emolumenta à titulo spirituali & possunt & pro hoc casu solent separari auctoritate Pontificis. Ad 3. Non exigitur nec solvitur summa pecuniaria pro ipsis dispensationibus, sed vel titulò sustentationis pro Officialibus Curiz, vel titulò pœnitentiæ pro delicto injunctæ (si ob delictum inhibita est contracta, in qua petitur dispensatio) vel titulò elemosynæ, in quam commutatur alia obligatio, à qua dispensandum liberari petit. Addi potest & hæc causa, ut dispensationes, quæ sunt vulnera legum, difficiiores reddantur, & rarius petantur. Ad 4. N. Ma. nam si causa mere temporalis, præsertim Laicorum, agitur coram Judice Ecclesiastico, & is non ut Judex Ecclesiasticus procedat, sed ut dominus territorialis, non exercetur jurisdictio spiritualis, & propriè Ecclesiastica, quæ sit ordinata ad finem supernaturalem, sed temporalis à Judice, qui per accidens est persona Ecclesiastica. Ad 5. N. iterum Ma. vel dist. erit Simoniacum, si aliquid accipiat pro omissione actus jurisdictionis spiritualis, si talis omisio in æstimatione morali æquivaleret actui jurisdictionis. C. Ma. sic in c. 14. h. t. pro Simoniaci habetur, qui pro pretio negat pœnitenti ritè disposito absolutionem; quia non absolvendo æquivalenter ligat & retinet peccata. Idem est de negatione approbationis pro cura animarum, administrationis Justitiæ in foro Ecclesiastico contentioso &c. Si verò talis omisio in æstimatione morali est pura omisio, vel negatio actus. N. Ma. quod enim nihil est, nec spirituale est: sic utique spiritualis non est omisio Breviarum, Missarum, vel alterius à jurisdictione Ecclesiastica non dependentis sacræ functionis.

Dico 4. Simoniacum tamen non est pro administratione Sacramentorum, Officiis Divinis, celebratione Missarum, sepultura Mor.

Mortuorum, prædicatione Verbi Divini, exercitio vel actu jurisdictionis Ecclesiasticæ &c. aliquid temporale accipere, vel dare titulo sustentationis eorum, qui dant spirituale, vel ministrant. 2. titulo laboris extrinseci, ut si minister Sacramentorum vel alterius rei spiritualis debeat conficere iter, adire certum locum, esse paratus ad certam horam vel nutum petentis, vel aliud incommodum à functione sacra distinctum subire, aut propria negotia negligere. 3. titulo gratitudinis. 4. titulo obligationis, quam aliunde non habuit, sed in aliorum gratiam in se suscipit minister rei sacra. 5. titulo consuetudinis, sed suo modo. 6. titulo redimendæ vexæ iniquæ, ut si in gravi necessitate constitutus non potes impetrare absolutionem Sacramentalem, vel pro alio Baptismum, nisi des pecunias. Ita communis quoad pleraque membra Assertionis, quorum omnium ratio est, quia temporale, quod exigitur vel accipitur, promittitur vel datur, non per modum pretii (id quod essentialiter requiritur ad Simoniam, saltem Juris Divini) accipitur vel datur, sed ex alia causa honesta. Explicanda tamen nonnihil adhuc sunt singula membra. Siquidem

19 Dixi 1. *Titulo sustentationis*, seu per modum stipendii ad congruam Ministri sustentationem; cum ipse Christus Luc. 10. id permitteret, & S. Paulus 1. Cor. 9. dicat: *nescitis, quoniam qui altari deserviunt, cum altari participant? Ita & Dominus ordinavit illi, qui Evangelium annuntiant, de Evangelio vivere.* Et ipsa Natura permittit, ut, qui aliis servit, live in temporalibus live in spiritualibus, mercedem & alimenta ab his recipiat, unde sustentetur. per *can. sin. caus. 1. q. 2. c. 16. de Prob.* Procedit hoc, ut cum S. Thoma docent communiter contra Sylv. etiam si Clericus Minister jam aliunde, v. g. ex bonis patrimonialibus, habeat sufficientia sustentationis media; cum nemo teneatur in aliorum gratiam gratis laborare, juxta textum S. Pauli *1o. cit. nemo militat suis stipendiis.* Si tamen Clericus aliunde, v. g. ex officio parochiali, foret obligatus ad functiones sacras, Sacramentorum administrationem &c. & inde sufficientes redditus ad sustentationem haberet, nihil posset exigere, nisi vel legitima consuetudo, vel Jus, aut Superior Ecclesiasticus id permetteret in partem stipendii vel reddituum, uti videmus fieri in praxi apud Parochos. Text. in c. 42. 44. h. t. P. Friderich. in *tract. de Simonia. c. 2. §. 5. an. 62.* Ubi adverte, quod juxta declarationes Cardinalium, præsertim eam, quæ data est 10. Maji anno 681. & aliam 6. Maji anno 1692. ab Innocent. XII. approbatas & missas ad Reverendiss. ac Illustriss. D. Vicarium Generalem Frisingensem, ut testis est Reiffenstuel h. t. n. 212. 213. Parochi teneantur Missas pro suis parochianis offerre singulis diebus, si redditus sint pingues, si vero tenues, singulis diebus festis, ita ut his diebus aliud stipendium non possint accipere. Puto tamen, has rigidas declarationes non esse ubique re-

Lib. V. R. P. Viti Pickler.

ceptas, saltem plenè, imò propter Anniversaria, Exequias, & alias obligationes similes, quas habent Parochi, nec posse executioni dari omnimodè.

Dixi 2. *Titulo laboris extrinseci*; cum ejusmodi labor sit aliquid mere temporale, ac pretiò æstimabile. Si tamen iste labor extrinsecus aliunde esse debitus, v. g. ex officio, fundatione, contractu &c. uti v. g. apud Parochum, ex officio obligatum ad Parochiano præbendum S. Viaticum, licet unà vel duabus horis distantem, & is tali casu plus exigeret, quam consuetudo vel taxatio Episcopi permittit, committeret Simoniam, uti & si quis plus exigeret, quam talis labor in æstimatione morali valet; excessus enim non pro temporali, sed pro spirituali censetur exigi; cum alius titulus desit. 3. *Titulo gratitudinis*, ad quam, licet indeterminatam, recipiens ab altero aliquid, live spirituale, live temporale, obligatur Jure Naturali: si igitur pro accepto beneficio spirituali velit esse gratus exhibendo temporale, vel vicissim, licite agit. Sed, quod datur titulo gratitudinis, debet sublequi beneficium jam acceptum, non antecedere. 4. *Titulo obligationis*; sic enim contra Suar. & Zoel. h. t. n. 38. docet P. Schmier de *Simonia* n. 45. & alii; nam obligatio ad functionem sacramentalem utique distinguitur à functione sacra, atque pretiò æstimabilis est, utpote privans hominem libertate morali, & varia pariens incommoda: modò, uti limitavi, non detur hæc obligatio aliunde, v. g. ex officio, sed in alterius gratiam libere suscipiatur. 5. *Titulo consuetudinis*, vi cujus videmus passim aliquid exigi, etiam à Parochis, pro sacra sepultura, assistentia Matrimoniali, administratione Sacramentorum, pro Missis &c. Sumitur ex *rubr. & text. c. 42. h. t.* sed addidi, *suo modo*: nam ut consuetudo excuset à Simonia, requirunt DD. ut temporale accipiat vel exigatur primum, postquam spirituale jam est datum, ut exigatur moderate & sine violentia, ut Clericus sit paratus ministrare Særa, et si forte postea nihil accipiat, non verò neget vel altercetur, donec securum se reddat de temporali postea dando; si enim hæc conditiones abessent, consuetudo esset irrationalis, nec abesset animus Simoniacus in exigente vel accipiente, saltem non abesset species Simonie, imò nec in dante vel promittente temporale abforet; nisi hunc excusaret necessitas, cum aliàs non posset consequi spirituale ob alterius avaritiam. Et hinc dixi 6. *Titulo redimendæ vexæ*, ut si in necessitate constituto, imò etiam, ut docet Schambogen h. t. n. 56. nullam necessitatem habenti, nisi promittat vel det pecunias, injustè negetur Sacramentum vel aliud bonum spirituale, quod justè petit; modò promittens vel dans præcisè intendat tollere vexam & impedimentum injustum; quia necessitas vel utilitas spiritualis, ad quam quis habet jus, præbet justam causam permittendi malitiam alterius, & ex parte dantis tollit

D d 2

tollit irreverentiam erga rem spiritua-
lem. Idem est, si quis ab altero petat ho-
stiam consecratam, v. g. ab hæretico, eam
injuriöse tractanti, nec tamen obtinere pos-
sit, nisi det pecunias &c. nam in his casibus
non datur pecunia tanquam pretium pro re
sacra, cum ad eam jam aliunde detur jus,
sed tantum tanquam medium ad tollendam
alterius malitiam, & ut cesset à vexa iniqua,
molestiis, injuriis.

21 Oppones 1. Contra Jus Divinum ac Na-
turale non habet locum ulla consuetudo :
sed exigere vel accipere aliquid temporale
pro impetrando Sacramento vel alia utilita-
te spirituali à Ministro sacro est Simonia
Juris Divini & Naturalis: ergo. 2. Fideles
longo vel longissimo tempore solventes ali-
quid pro administrandis sibi Sacramentis
&c. non volunt propterea sibi imponere
obligationem, sed exercent actus meræ fa-
cultatis, per quos non inducitur sicut præ-
scriptio, ita neque consuetudo, uti nullum
jus acquiritur illi, qui diu singulis annis libe-
re invitatur ad convivium. 3. Consuetudo
aliquid accipiendi pro conferendis Sacra-
mentis, pro sepultura sacra &c. reprobatur
in c. 8. in fin. & c. 9. h. t. ergo. 4. Licet quis
promittat vel det pecunias ad redimendam
vexam immediatè, tamen mediata & per
remotionem vexæ aut impedimenti injusti
per pecunias procuratam obtinetur spiritua-
le: atqui Simonia committitur, licet me-
diatè tantum per pecunias procuratur spiri-
tuale, ut patet in eo, qui alterius preces emit,
per quas postea obtinet v. g. beneficium Ec-
clesiasticum. & ad 1. per talem consue-
tudinem non præjudicatur Juri Divino &
Naturali, eò quod non faciat, ut temporale
accipiatur per modum pretii pro spirituali,
sed ex alio justo titulo, maxime per modum
stipendii ad honestam sustentationem illius,
qui spirituale dat vel ministrat. Accedit,
quod *reditus stolæ*, ut vocant, seu ea, quæ à
parochis exiguntur & accipiuntur pro ad-
ministratone Sacramentorum, celebratione
Missarum, sepulturis &c. vi consuetudi-
nis successerint decimis personalibus, quæ
parochis aliunde deberentur de jure ad eo-
rum sustentationem, hodie autem in desue-
tudinem abierunt. Ad 2. Quisquis fuerit
animus fidelium, quorum consensus non
requiritur, ut contra ipsos præscribatur, con-
suetudo talis vim suam obtinet ab assisten-
tia Juris, Fideles ex diuturno usu obligare
volentis. c. 42. cit. adeoque Jus supplet con-
sensum fidelium, si apud hos defuit voluntas
se obligandi. Ad 3. Ibi reprobatur consue-
tudo, non legitime præscripta, vel quæ non
est rationabilis, eò quod supponat vel exa-
ctionem nimis cupidam, violentam, exces-
sivam consuetudinis aut statuti, vel animum
perversum exigentis & Simoniacum, quia
nempe alias & sine pecunia non vult mini-
strare sacra, vel ante aut simul cum ministra-
tione sibi temporale petit exsolvi. Ad 4.
dist. min. Simonia committitur, licet tan-
tum mediata per pecunias procuratur spiri-

tuale, si id, quod tanquam medium inten-
ditur, directe & per se intendatur, vel illud
medium per se ordinatur ad obtinendum
spirituale, uti preces emptæ. C. Min. si il-
lud medium intendatur tantum per acci-
dens, vel ad spirituale ordinatur tantum per
accidens, uti redemptio iniquæ vexæ vel re-
motio injusti impedimenti. N. Min.

Dico 5. Simoniacum est vendere in con-
creto res antecederet spiritualibus annexas,
seu quæ secundum se præcedunt spirituali-
tatem, nempe consecrationem vel benedi-
ctionem, uti Sacramentalia permanentia,
h. e. quæ habent effectum permanentem,
& sunt res consecratæ vel benedictæ, quæ
nimirum constant ex materia temporali, &
subinde etiam ex forma artificiali, ac super-
veniente forma spirituali, scilicet consecra-
tione vel benedictione: cujusmodi sunt
templa, altaria, calices, patenæ, campanæ,
numismata, rosaria, chrylma, oleum sacrum
&c. 2. Simoniacum tamen probabiliter
non est res prædictas in abstracto ven-
dere, scilicet pretiò in solam materiam, & si
habeant, in formam artificiosam constituto.
Pars prior, quam tenet communis, proba-
tur tum ex *can. si quis objecerit* 7. & *can. res Ec-
clesiæ* 12. *caus. 1. q. 3.* tum ex ratione, quia
Sacramentalia permanentia, seu res conse-
cratæ & benedictæ in concreto, involvant
consecrationem & benedictionem, adeoque
aliquid spirituale: sicut ergo Sacramentalia
transcuntia, quæ nimirum consistunt in ac-
tione transeunte, prout est benedictio nu-
ptialis, ceremoniæ sacra, exorcismi Ecclesiæ
&c. vendi absque Simonia nequeunt, ita &
permanentia, & res antecederet spirituali
annexæ in concreto. Posterior, quam con-
tra Panormit, Angel. Tabien. & antiquiores
Canonistas defendunt communiter Theolo-
gi cum S. Th. 2. 2. q. 100. a. 4. & Suar. 10. 1.
de Relig. l. 4. cit. c. 14. n. 6. item Recentiores
Canonistæ cum Redoano de Sim. p. 3. c. 17.
à n. 6. & Gonzal. ad c. 12. h. t. n. 8. sumunt
ex *can. 10. 15. 16. caus. 12. q. 2. l. 21. & Auth.*
Præterea C. de SS. Eccl. ac suadet inde, quia,
quæ antecederet sunt annexa spiritualibus,
per annexionem subsequentem non amit-
tunt suam æstimabilitatem & valorem in-
trinsecum quoad materiam, & formam ar-
tificiosam, ex quibus constant, nec sanctitas
per consecrationem vel benedictionem
ipsis ita annectitur, ut separari nequeat in
æstimatione morali per intentionem ven-
dentium & ementium, sicut jus patronatus
alicui rei temporali, v. g. castro annexam,
taliter à venditore & emptore castri separari
potest, & cum re vendita transit ad empto-
rem. c. 7. *de Jure Parr.* Hanc doctrinam
confirmat etiam praxis, pro qua duo dili-
genter observanda notant DD. Primum est,
ut propter consecrationem vel benedictio-
nem non augeatur pretium; alias consecra-
tione vendi in concreto, & ut sacra sunt, atque
ipsum etiam spirituale; quod foret Simo-
niacum. Secundum, ut si calices, vasa, aut
put.

Spirituali tanquam suo principali, juxta illud, *beneficium datur propter officium. c. fin. de Refr. in 6.* atque ita annexum est, ut à nemine, nisi à Summo Pontifice, separari possit. Ad 2. Illud specialiter statutum est de materialibus Ecclesiarum destructarum, nec illis simile quid reperitur de materia calicis destructi &c. & communis sensus ac praxis quoad res alias contrariatur. Ad 3. Communior negat sequelam, quia de oleo & chrysmate specialis exlta prohibito. Alii, uti & nos cum Suar. *c. 14. cit. n. 17.* concedimus sequelam propter paritatem cum calicibus &c. Ad *Min.* dicimus, Episcopis tantum prohiberi ex motivo Religionis ab Ecclesia, ne pro oleo & chrysmate benedictio aliquid accipiant, & hinc isti, nisi consuetudine excusentur, committunt Simoniam aliquid accipiendò, at non nisi Juris Ecclesiastici, non verò ali.

Dico 6. Simoniacum non est regulariter, dare spirituale pro spirituali, aut temporale pro temporali: v. g. si duo permutent diversi generis sacras Reliquias, modò temporale non interveniat, & hujus intuitu detur spirituale: aut rosarium habens indulgentias pro Reliquiario: aut si unus parochus promittat alteri suam operam in cura animarum eo pacto, ut alter vicissim alia vice similem sibi operam præstet. Quòd non committatur Simonia Juris Divini vel Naturalis, clarum est ex definitione Simoniz: quòd non Juris Ecclesiastici, probatur negative, quia nullibi hoc in jure prohibitum. Nec obstat, quòd Canones universalesiter prohibeant omnem pactionem circa spiritualia; quia intelligendi sunt de illis pactionibus, in quibus datur temporale pro spirituali, vel contrà. Suar. c. 31, n. 20. Aliud est, si prohibeant pactionem in materia particulari, uti in re Beneficiaria: & hinc dixi, *regulariter*. Unde Simonia Juris Ecclesiastici est permutare beneficia sine auctoritate Episcopi. c. 5. 7. de rer. permitt. ubi id specialiter prohibetur.

Dico 7. Ad Simoniacum constituendum sufficit etiam *munus à lingua*, v. g. Siquis pecunias vel aliud temporale promittat vel det non ipsi, v. g. Episcopo, à quo vult Ordines vel beneficium Ecclesiasticum consequi, sed cuidam tertio, multum valentem apud Episcopum, ut suas preces, intercessionem, & commendationem interponat, & per has impetret, quod intendit, spirituale. Communis cum S. Thoma 2. 2. q. 100. a. 2. ad 7. ubi ait, Simoniacum esse, si per pecunias (sive mediata sive immediate) pareretur ad rem spirituales. Colligitur clarè ex can. 3. caus. 1. q. 5. ubi tanquam Simoniaca damnatur promotio ad Sacerdotium obtentata per pecuniam non Episcopo, sed cuidam principum ejus datam. Ratio est, quia intercessio & preces sunt causa moralis ipsius Ordinationis vel collationis beneficii, & hanc virtute continent; qui ergo emit preces &c. virtualiter censetur emere ipsam promotionem; nam preces non assumat, nec sibi

D d 3

com-

comparat, nisi ut virtute continent, vel moraliter causant promotionem. Nec obstat, quod preces & commendationes vel laudes, quæ emuntur, de se sint aliquid temporale; quia evadunt aliquid virtualiter spirituale propter connexionem cum spirituali, ad quod obtinendum referuntur tanquam causa moralis. Advertunt tamen DD. communiter 1. à Simonia excusari eum, qui pecuniam dat tertio, v. g. familiari vel ministro Episcopi, non ut is intercessionem interponat, sed ut petentis merita proponat vel explicet, aut ut aditum impetret apud Episcopum, vel eum conveniendi commoditatem aperiat; aut si det illi, qui propter petentem subire debet aliquas molestias, v. g. eundo, redeundo ad Episcopum, scribendo litteras, negligendo aliud lucrum &c. Sed ne sub horum pallio involvatur Simonia, advertunt 2. largitiones huiusmodi tertio factas in praxi periculosas esse: nam facile contingit, & prævideri potest, quod proponens merita excedat officium informantis vel monentis, arque assumat personam intercedentis vel adhortantis, & quidem non gratis, sed intuitu mercedis, & pecuniæ, vel promissæ vel jam acceptæ: item facile contingit, ut munera excedant æstimationem laboris, molestiæ &c. quam subire propter petentem spirituale debuit officialis Episcopi, aut ille tertius. Quæ si fierent, Simonia non evitaretur. Advertunt 3. licitum esse rogare alium, ut intercedat; si enim preces, quibus aliquis immediate sollicitat per se, v. g. beneficium, non faciant Simoniam, multo minus facient preces precum, ut arguit Suar. c. 40. n. 9.

26 Dico 8. Ad Simoniam pariter sufficit *minus ab obsequio*. v. g. aliquis servit Episcopo, vel Patrono habenti jus præsentandi ad beneficium, atque ut istud impetret, servit sine mercede, vel pro mercede servitia non exæquante, sed minori. Communis iterum ex c. 11. c. 12. h. t. & ratio est clara, quia verè exhibetur temporale, nimirum servitium pretio æstimabile, pro spirituali. Aliud foret, si quis serviret gratis & sine intentione obligandi alterum ad reddendum spirituale, licet hoc speret sibi ultro & gratis conferendum. Item aliud foret, si servitium vel obsequium spirituale promitteretur vel exhiberetur pro obtinenda re spirituali juxta assertionem 6. Excipe, nisi quis per obsequium spirituale, v. g. per orationes, peregrinationem piam &c. vellet alterum obligare ad dandum vel procurandum beneficium Ecclesiasticum; tunc enim committeretur Simonia Juris Ecclesiastici. c. 11. cit. eò quod hoc Jus omnes pactiones in materia Beneficiali generaliter improbet tanquam Simoniacas.

S. III.

De Forma Simonie, nimirum de Pacto Simoniaci.

27 Sciendum 1. formam essentialem Simonie in pacto vel conventionione onerosa consistere.

re, qua imponitur, vel intenditur imponi alteri obligatio ad dandum vel conferendum aliquid spirituale pro temporali, aut vicissim temporale pro spirituali, si est Simonia Juris Divini; id enim indicant verba definitionis *emendi vel vendendi*. Noretur particula *pro*, per quam denotatur commutatio, compensatio, adæquatio, vel appretiatio spiritualis rei, cum temporali. per c. 9. c. 39. h. t. Si enim non *pro* temporali, sed ex alio motivo aut titulo detur vel promittatur spirituale, aut vicissim, Simonia non committitur: de in dubio, utrum *pro* temporali, vel ex alio titulo, sit datum, præsumptio facienda est in benigniorem partem. arg. c. 18. in fin. eod. cum delicta non sint præsumenda. Quale pactum sufficiat ad Simoniam Mentalem, diximus jam supra n. 7. Ad conventionalem requiritur vera conventio, contractus, vel pactum, sive sit tacitum, sive expressum, nec sufficit *nuda* promissio rei spiritualis pro temporali, quæ ab altero non sit accepta; cum non sit verum pactum vel conventio. l. 1. ff. de Pactis. Id quod ex Farinac. observat Reiffenstuel h. t. n. 19. Pactum expressum datur, quando disertis verbis dicunt contrahentes vel pacificentes, *promitto, do, vel dabo tibi hoc temporale, hac tamen conditione, ut tu mihi des, vel daturus sis &c.* hoc vel illud spirituale, v. g. beneficium; vel si idem litteris aut aliis signis exprimunt. Tacitum erit, si faciunt tale quid, in quo continetur, aut ex quo elicitur vel præsumitur consensus, & voluntas obligandi ad dandum spirituale pro temporali, aut vicissim, ut si des equum Sempronio, qui habet jus præsentandi ad beneficium, quod modo vacat, & tu præsentari cupis; facile enim inde colligit Sempronius, quod non gratis donec equum, sed per hunc obligare velis, ut te præsentet: si proin Sempronius acceptet equum, & te præsentet, censetur completum actum tacitum. Ubi autem nullum intervenit pactum, importans obligationem, licet detur temporale, & accipiatur vel speretur spirituale, aut vicissim, nulla datur Simonia; eò quod gratis & non pro pretio detur, promittatur, vel accipiatur spirituale. Quando nam autem in quibusdam casibus particularibus, qui videntur esse dubii, interveniat pactum Simoniacum, modo explanatum imus.

Dico 1. Pactum Simoniacum est dare vel promittere rem temporalem in compensationem gratuitam pro spirituali, aut econtra. Ita contra quosdam antiquos magni nominis DD. hodie decusum est ab Innocentio XI. inter alias propositiones etiam hanc, ordine 4. tam damnante: *dare temporale pro spirituali non est Simonia, quando temporale non datur tanquam pretium, sed dantaxat tanquam motum conferendi, vel efficiendi spirituale; vel etiam quando temporale sit solum gratuita compensatio pro spirituali, aut econtra.* Ut assertio, & damnata propositio, quæ materiam Simonie, explicata difficultem reddit, melius intelligatur, notandum